

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatvor Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

39. de periurio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

iter mittit, quantum ille qui viam vitæ
 mentiendo deprauat. Porro omne menda-
 cium ideo dicendum est esse peccatum, quia
 hoc debet loqui homo quod animo gerit:
 siue illud verum sit, siue reputetur, & non
 fit. Verba enim ideo sunt instituta, non vt per
 ea homines inuicem fallant, sed per ea in al-
 terius noticiam suas cogitationes ferant.
 Verbis ergo vti ad fallaciam, non ad quod
 sunt instituta, peccatum est.

Verba mystica

CAP. Quartum. Iacob non mentitus
 est patri, dicens se esse Esau.

ge. 27.
 aug. ad
 Cōfen-
 tium.
 cap. 10

DE hoc August. ait, Iacob quod matre
 fecit authore, vt falleret patrem, si
 diligenter attendatur, videtur non ef-
 se mendacium, sed mysterium. Intendebat
 enim matri obedire, quæ per spiritum no-
 uerat mysterium. & ideo propter familiare
 consilium Spiritus quod acceperat, à men-
 dacio excusatur Iacob.

DE PERIURIO.

DISTINCT. Trigesimænonæ

CAP. Primum.

*Periurium est aliquando vbi non
 est mendacium.*

EE

Quid periurium.

Nunc de periurio videamus. Periurium est mendacium iuramento firmatum. unde quibusdam videtur, quod non est periurium, ubi non est mendacium. Idque ex autoritate Hieron. dicentis, Aduertendum est quod iusiurandum tres habet commentū tres mites, veritatem, iudicium, & iusticiam. Si cōditiones. ista defuerint, non erit iuramentum, sed periurium. Sed melius creditur & ille peierare, qui falsum voluntate fallendi iurat, & qui falsum putans quod verum est iurat, & qui verum putans quod falsum est iurat. Vnde August. Homines falsum iurant, vel cum fallunt, vel cum falluntur, aut putat homo verum esse quod falsum est, & temerē iurat: aut scit vel putat falsum esse, & tamen pro vero iurat, & nihilominus cum scelere iurat, &c. Ille autem qui æstimans verum quod falsum est iurat: non videtur periurus, quia non est mens eius rea: & ideo nec lingua: Imò mens eius rea est, dum iurare præsumit, quod perspicuè verum non deprehendit. Non ergo omne periurium mendacium est: Nec omnis qui peierat, mentitur: sed omnis mentiendo iurans peierat: & omnis qui falsum iurat, siue mentiens, siue non, peierat. Vnde peierat etiam qui iurat quod verum est, existimans esse falsum, quia loqui sic, scil. contra mentem, sub attesta-

Aug.
de ver.
bis. ser.
28.

de ser.
mo. d.
mini
in mō
te. li. r.
aug. i.
c. pri-
mū a
gal.

tione iuramenti, periurium est. Periurium ergo est, vel iurando loqui falsum cum intentione fallendi, vel iurando loqui falsum sine intentione fallendi, vel iurando loqui verum cum intentione fallendi. Sic similiter peieravit, qui alicui ad certum tempus aliquid iurando promisit, & non facit: hoc autem quia vel propositum mutavit, vel terminum transgressus est.

C A P. Secundum. Iuratio aliquando bona, aliquando non.

Iurare enim aliquando bonum esse dicimus, aliquando malum. Sponte enim & sine necessitate iurare, vel falsum iurare, peccatum grande est. Ex necessitate autem iurare, scilicet vel ad asserendam innocentiam, vel ad foedera pacis confirmandam, vel ad persuadendum auditoribus quod est eis utile, malum non est: quia necessarium eis est. Unde Augustinus, Iuramentum faciendum est in necessariis, cum pigri sint homines credere quod eis est utile. Iuratio non est bona, non tamen mala cum necessaria, id est non appetenda, sicut bona: nec tamen fugienda, tanquam mala, cum est necessaria. Non enim

EE. ij

est omnino contra præceptum Dei iuratio. Sed ita intelligitur Dominus prohibuisse à iuramento, vt quantum in ipso est, quisque non iuret. Apostolus enim nouit præceptum domini, & tamen iurauit. Prohibet enim iurare, vel cupiditate, vel delectatione iurandi. *Quod ergo Christus ait* *mat. 5.*
 in Euang. Ego dico vobis non iurare omnino: ita intelligitur præcepisse, né quisquam sicut bonum, appetat iuramentum, & assiduitate iurandi labatur in periurium. Quod verò addit, fit sermo vester, est est, non non, bonum est & appetendum. Quod autem amplius est, à malo est. Id est, si iurare cogaris, scias de necessitate venire infirmitatis eorum quibus aliquid suades: quæ infirmitas vtique malum est.

*C A P. Tertium. Licet aliquando per
 creaturas iurare.*

1. **I**udæis tanquam paruulis concessum est iurare per creatorem, & præceptum, vt si iurare contingeret, non nisi per creatorem iurarent, non per creaturam: quia iurantes per Angelos & elementa, creaturas venerabantur honore, & melius erat hoc exhiberi Deo, quàm creaturis. Illis ergo *hier. in*
 tanquam paruulis & infirmis prohibuit: *Sa. matth.*
 2. *Etis verò, qui in creaturis creatorem vene-* *cap. 5.*

ge. 42.

matt.

cap. 5.

De v

bis

pos

ferm

28.

rabantur tantum, non prohibuit. Vnde Io-
 ge. 42. seph per salutem Pharaonis iuravit, Dei
 iudicium in eo veneratus, quo positus erat
 matth. in infimis. Christus vero ita per creaturas
 cap. 5. iurare prohibuit, ne vel aliquid diuinum in
 eis crederetur, pro quo eis reuerentia debe-
 retur: vel ne per ea iurantes falsum, homi-
 nes se iuramento teneri non putarent.

C A P. Quartum. Iuramentum per
 Deum, est magis obligatorium,
 quam per creaturas.

Dicimus quod qui per Deum iurat, ma-
 gis tenetur, quam qui per Euange-
 lium, vel per creaturas iurat. Vnde
 Chrysoft. Si qua causa fuerit, modicum vi-
 detur facere, qui iurat per Deum: *Quid per*
 per Euangelium, maius aliquid fecisse vi- *Deum iu-*
 detur. Quibus dicendum est: Stulti, scriptu- *rare.*
 ra sancta propter Deum facta sunt, non
 Deus propter scripturas: ita & creaturae fa-
 ctæ sunt propter Deum. Iurare autem per
 Deum, est testem adhibere Deum. Iura-
 uit enim Apost. dicens: Testis est mihi Deus.
 De ver- ac si dixisset, Per Deum ita est. Vnde August.
 bis A- postol. Ridiculū est putare hoc, si dicas, Per Deum,
 sermo. iuras: si verò dicas, Testis est mihi Deus, nō
 28. iuras. Quid est enim per Deum nisi testis

*Quid est.
iurare per
creaturas.*

est mihi Deus? aut quid est, testis est Deus, nisi per Deum? Quid est autem iurare, nisi ius Deo reddere, quando per Deum iuras? ius scilicet veritatis & non falsitatis. Iurare verò per quamlibet creaturam, est creatorem eius testem adhibere. Est etiam genus quoddam iuramenti grauisimum, quod fit per execrationem, ut cum homo dicit, Si illud feci, illud patiar, vel illud contingat filiis meis, vel per salutem meam, vel per filios meos, & huiusmodi. obligat enim hoc Deo, ut dicit August.

C A P. Quintum. Licet fide illius
uti, qui per suum Idolum
iuraturus est.

DE hoc August. scribens ad Publicolanam, ait: Te prius considerare volo, utrum si quispiam per falsos deos iurauerit, & fidem non seruauerit, non tibi videtur bis peccasse? Bis utique peccauit: quia iurauit per quos non debuit, & contra pollicitam fidem fecit, quod non debuit. Ideoque qui utitur fide illius quem constat iurasse per falsos deos, idque non ad malum, sed ad bonum, non peccato illius se sociat, qui per dæmonia iurauit: sed bono pacto eius qui fidem seruauit. Et sine dubitatione minus malum est per falsos deos iurare veraciter, quam per Deum verum fallaciter.

li. offi.
22. q. 4
cap. est
etiam
li. 2. de
su. bo.
c. 32.
bo. 43

I. re. 2

Quantò enim per quod iuratur magis sanctum est, tantò magis est pœnale periurium.

CAP. Sextum. Iuramentum incautum vel inhonestà conditione factum, non est obligatorium.

li. offi. 22. q. 4. cap. est etiam li. 2. de iur. i. bo. 43. I. re. 25.

Ambro. Est contra officium Dei, nonnunquam promissum soluere sacramentum: vt Herodes fecit. Item Isidorus: In malis promissis rescinde fidem. In turpi voto muta decretum. Quod incautè vouisti, nè facias. Impia est promissio, quæ scelere adimpletur. Item Beda: Si quid non incautiùs iurare contigerit, quod obseruatum peiorem vergat in exitum, liberè illud salubriori consilio mutadum nouerimus: ac magis instante necessitate peierandum esse nobis, quàm pro vitando periurio in aliud crimen grauius esse diuertendum. Denique iurauit Dauid per Deum, occidere Nabal: sed ad primam intercessionem Abigail foemine prudentis, remisit minas, reuocauit enssem in vaginã, nec aliquid culpæ se tali periurio cõtraxisse doluit. Peierare tamè dicitur, qui nõ implet quod iniustum iurat (vt ait Io. Apocrisarius) non quia inde reus sit qd nõ obseruat, sed quia iurauit iniustũ, ex quo reus soluit, peccat. Hoc etiã sciendum est, qd quacũq; arte verborũ quis iuret, Deus tamè (qui cõscientiæ testis est) ita hoc accipit,

EE iij

sicut ille cui iuratur, intelligit. Dupliciter autem reus fit, qui & nomen Dei in vanum assumit, & proximum dolo capit.

CAP. Septimum. Qui exigit iuramentum ab eo quem scit peieraturum, peccat.

DE hoc August. ait. Qui exigit iuramentum, multum interest si nescit iurare falsum, an scit. Si enim nescit, & ideo dicit, iura mihi, ut fides ei sit, non est peccatum: tamen humana tentatio est. Si vero scit eum fecisse, & cogit eum iurare, homicida est. Idem: Qui prouocat hominem ad iurationem, & scit eum falsum iurare, vincit homicidam: quia homicida corpus occisurus est, ille animam: Imò duas animas, & eius quem iurare prouocauit, & suam.

Hactenus de præceptis que verbo factis implentur, nunc de aliis que ad animam perficiuntur.

DE RELIQUIS PRAECEPTIS SECUNDÆ TABULÆ.

DISTINCT. Quadragesimæ

CAP. Primum.

Sextum & septimum præcepta secundæ tabulæ à prioribus distinguuntur.